

Tämä on rinnakkaistallenne alkuperäisestä artikkelista /
This is a self-archived version of the original article.

Version: Publisher's version

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Vahtila, O. (2022). Tulevaisuuden viljelijän hallittava erilaisia viljelymenetelmiä. *Käytännön Maamies*, (12), 13.

Tulevaisuuden viljelijän hallittava erilaisia viljelymenetelmiä

Vuosittaiset Luomupäivät pidettiin Tammelan Eerikkilässä. Koolla oli runsaslukuinen joukko luomun parissa työtä tekeviä. Oli viljelijöitä, tutkijoita, neuvoja sekä koulutuksen ja yritysten edustajia. Tilaisuudessa palkittiin luomukonkari ja vuoden luomuyrittäjät. Luomukonkari onkin vallan mainio ilmaisu. Konkareina palkittiin kaksi henkilöä, mutta paikalla oli lukuisia luomukonkareita, pitkään luomumenetelmin ruokaa tuottaneita pioneereja.

Avauspuheenvuoron pitäjäksi oli kutsuttu maailmalla tunnustettu taiteilija. Miksi? Esityksen jälkeen syystä ei ollut epäilystäkään. Luomuviljelijä, kauppatieteilijä, taiteilija **Osmo Rauhala** on maineensa mukainen nerokas ajattelija. Hän on esimerkki siitä, miten monipuolinen ja korkeatasoinen koulutus yhdessä omakohtaisten kokemusten kanssa luo valmiudet yhdistää tieto ja maailmalla kerätyt havainnot analyttisiksi johtopäätöksiksi. Nykyisessä informaatio- ja disinformaatiotulvassa on vaikea hahmottaa oleelliset asiat epäoleellisista.

Osmo Rauhalan tarina lähtee 12 hehtaarin maatilalta, joka on tällä hetkellä noin 100 hehtaarin ja 250 uuhun luomulammas-tila. Rauhala nosti esille kolme päivän polttavaa asiaa: ruuantuotannon huoltovarmuuden, maatalouden ympäristövaikutuksen. Hän kysyi, että miksi luomu ei kelpaa ratkaisuksi, kun puhutaan orgaanisista ja kierrätyslannoitteista, hiilineutraalista viljelystä ja omavaraisesta energiasta. Luomuhan on valmis ratkaisu tämän päivän ongelmiin.

Huoltovarmuuden näkökulmasta ulkomaisiin ostopanoksiin nojautuva ruuan tuotanto on riskialtista ja taloudellisesti heikkoa. On totta, että kun tuotanto perustuu biologisen typensidonnan hyödyntämiseen, ravinteiden kierrätykseen ja omavaraiseen valkuaisen tuotantoon ilman torjunta-aineita, on ruuantuotanto huomattavasti vähemmän riippuvaista tuonnista ja onnistuu ulkoisista kriiseistä huolimatta. Rauhala huomautti, että Luken tilastojen mukaan luomun kannattavuus on ollut tavanomasta kannattavampaa. Parempaa tulosta selittää osin luomun saama korkeampi tuki. Ympäristön hoitoon suunnattujen varojen tehoavuudesta Rauhala viittasi siihen, ettei vesien tila ole juurikaan parantunut, vaikka maatalouden ympäristöhoitoon on käytetty kymmeniä miljardeja euroja. On helppo

yhtyä hänen toteamukseensa, että torjunta-aineista luopuminen on takuuvarmasti hyvä asia niin luonnolle kuin ihmisille.

Ruokajonossa tapasin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston edustajan. Hän kertoi, että EU:sta on tulossa merkittäviä rajoituksia, jotka jatkossa vaikuttavat ratkaisevasti maataloudessa käytettäviin kasvinuojeluaineisiin. On selvää, että tulevaisuus on hyvin erilainen tuotantopanosten, erityisesti energian, ravinteiden ja kemikaalien käytön suhteen. Luomupäivien innoittamana perehdyin tarkemmin EU:n komission sivuihin. Sanamuoto "EU:n ilmastolainsäädännöllä muutetaan poliittinen tavoite saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä EU:n oikeudelliseksi velvoitteeksi", on mielenkiintoinen. Käytännön tasolla on sovittu, että EU ja sen jäsenmaat sitoutuivat vähentämään kasvihuonekaasujen nettopäästöjä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoteen 1990 verrattuna. Tämä tavoite on siis oikeudellisesti sitova ja perustuu komission tekemään vaikutustentarvointiin. Euroopassa mennään fossiilivapaan maailman rakentamisessa vauhdilla eteenpäin.

EU-komission nettisivuilta löytyy EU:n vihreän kasvun ohjelma, joka asettaa useita vaatimuksia tuotannollemme. Tavoitteisiin pyritään strategioiden kautta. Maataloutta koskevia strategioita ovat ainakin biodiversiteetti-, kestävä kemikaali-, ilmastonmuutoksen sopeutumisen ja pelloilta pöytästrategiat. Tavoitteiden kirjoista löytyy muun muassa, että Euroopassa tuotetaan kestävää ja terveellistä ravintoa, luodaan luontopohjaisia ratkaisuja, tehdään toimia ekosysteemien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi, vähennetään torjunta-aineiden käyttöä ja haitallisuutta, tehostetaan datan keräämistä ja jakamista sekä lisätään ilmastonmuutoksen vaikutuksiin liittyvän tiedon saatavuutta. Kaikki toimet tähtäävät saasteettomaan ja kansanterveyttä edistävään maailmaan. Systemaattinen vaikutusten arviointi tarkoittaa sitä, että ohjelmakauden aikana keinoja voidaan muuttaa, jos toimet eivät tuota toivottua tulosta.

Tämän pienen EU-tutkimusretken perusteella vakuutuin entistä enemmän siitä, että tulevaisuuden viljelijän on osattava sekä tavanomaisen että luomun tuotantomenetelmät. Mustialan luomuun siirtyminen on tuonut

luomun osaksi arkipäiväämme. Saimmekin siitä oikein EU-tason tunnustusta. Mustialan luomutila on nimetty "lighthouse"-maatilaksi neljän muun eurooppalaisen maatilan kanssa. Se on hieno tunnustus ja se haastaa meitä edelleen kehittämään toimintaamme. Konkareiksi emme toki voi vielä itseämme kutsua. Mustialan luomutilaan pääset tutustumaan **mustialanluomutila.fi** sekä HAMK Mustialan YouTube -tilillä.

Kansallisen luomuohjelman tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä 25 prosenttia Suomen pelloista viljellään luomuna. Tavoite on korkea ja se edellyttää paljon koko ruokaketjulta: tuotannolta, jalostukselta, ruuan valmistukselta ja vienniltä. Vuoden vaihteessa käynnistyy MMM:n rahoittama hanke, jossa tehdään valtakunnallinen selvitys luomukoulutuksesta Suomessa, kansainvälisestä luomukoulutustarjonnasta sekä elintarvikealan luomukoulutuksen tarpeesta. Hankkeen toteuttajia ovat Helsingin yliopisto, Savon koulutuskuntayhtymä yhdessä Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa. Minulla on ilo olla tämän hankkeen koordinaattorina. Odotan innolla selvitystyön alkamista!

OUTI VAHTILA, AGROLOGI (YAMK),
KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ HÄMEEN
AMMATTIKORKEAKOULUN BIOTALOUS-
OSAAMISEN YKSIKÖSSÄ MUSTIALASSA
outi.vahtila@hamk.fi

